

တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢ ပှၤကိၤဖိ လၢကိၤအသိၣ်လ့ၣ်ဘၢးအပူၤ

(တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ)

လုၤလၢသကဲၣ်ပဝးလၢအတဂ့ၤ လၢအကဲထီၣ်အသးလၢ သိလ့ၣ်ဘၢးအပူၤတဖၣ် တဘၣ်တၢ်ဝံသးစူၤအီၤဘၣ်, အါန့ၣ်အန့ၣ်, လၢခံက့ၤ တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွံၣ် အတၢ်ဒီးသိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိၤဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢအီၤလၢ အကသိၣ်နၢၤလီၤက့ၤအနီၢ်ကစၢ်အသး ဒီး မူမၤထွဲ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး အိၣ်ဒီးမူဒါပဲၤပဲၤ ဘၣ်ထွဲဒီးသိလ့ၣ်ဘၢး ဒီး ပှၤလၢအအိၣ်လၢ သိလ့ၣ်ဘၢးအပူၤခဲလၢ် အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအမၤတံၢ်တၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး ဒီး တၢ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ လၢတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး လၢပှၤဒီးသိလ့ၣ်ဘၢးတဖၣ်အဂီၢ် တဘၣ်အိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ဖိသၣ် ဒီးထီၣ်သိလ့ၣ်,အိၣ်လၢသိလ့ၣ်အပူၤ,စံၣ်လီၤသိလ့ၣ်အခါ, ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကအံးထွဲကွၢ်ထွဲ, တီခိၣ်ရိၣ်ခဲ အဝဲသ့ၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အတီၣ်ဒုးန့ၣ်ဝဲဒ်အံၤ, တၢ်လၢကိၤအသိလ့ၣ်ဘၢးန့ၣ်, မ့ၢ်ဒၣ်ဒ်တၢ်မၤလိအတီၤဒၤတခါအယိ, တၢ်လိၢ် ဘၣ်လၢ ပှၤကိၤဖိတဖၣ် ကဒိကနၢ်တၢ် ဒ်အဒိကနၢ်တၢ်လၢတီၤပူၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိၤဖိလၢ အတမူမၤထွဲ သိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ မ့တမ့ၢ် ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဂၤဂၤ လၢဟံးစုန့ၣ်ကျဲတၢ်လၢ သိလ့ၣ်ဘၢးအပူၤန့ၣ်, တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွံၣ် အတၢ်ဒီးသိလ့ၣ် ဘၢးသ့ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤအသိး မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်, ဖိသၣ်ဝဲအံၤ အမိၢ်အပၢ် ကဘၣ် ဟံးန့ၣ်က့ၤမူဒါ လၢအကဘၣ်လဲၤဆှၢအဖိဆူကိၤ ဒီး လဲၤဟံးန့ၣ်က့ၤအီၤလၢကိၤ လၢအနီၢ်ကစၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိၤဖိ ကဘၣ်မူမၤထွဲ တၢ်သိတၢ်သီလၢလၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖဲအဒိးကိၤအသိလ့ၣ်ဘၢး အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးသိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်

- ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး က ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ် လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတဖၣ် တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.
- ထီဘိ မူမၤထွဲ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲတဖၣ် ဒီး ယုးယိၣ်ပးကဲတၢ်တက့ၢ်.
- သံး,ညါသူး,မိၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤတဖၣ် တဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၢ်အီၤဘၣ်.
- နကဘၣ်ဆ့ၣ်နီၤလၢ နလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤအဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢထၢၣ် တဘၣ်တၢ်ဝံသးစူၤအီၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပှၤက့ၢ်ဂီၤဒီး တၢ်ပိးတၢ်လီၤခဲလၢ် ကဘၣ်အိၣ်လၢ သိလ့ၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ပၢ်နစုလၢ နနီၢ်ကစၢ်အလီၤ ထီဘိတက့ၢ်. ထီဘိ ယုးယိၣ်ပးကဲပှၤဂၤ ဒီး အတၢ်လီၢ် တက့ၢ်.
- တၢ်အ့ၣ်လိၢ်ဆိးက့ၤလိၢ်သး,တၢ်ထိလိၢ်သး,တၢ်ထူလိၢ်သး,တၢ်ဆိၣ်လိၢ်သး,တၢ်ဒုးပှၤတီၢ်ပှၤ ဂၤအခိၣ်,တၢ်ထူးပှၤလိၢ်သး တဖၣ် တဘၣ်တၢ်ဝံသးစူၤအီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲအိၣ်လၢ သိလ့ၣ်ပူၤအခါ ကဘၣ်ကတီၢ် အဲးကလံးကျိၣ်, ဒ်တီၤဒၤပူၤ အသိးန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်ကိးပသူ ဇီး ကိးဃါတၢ် တဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤဘၣ်.(ဖဲနအိၣ်လၢသိလ့ၣ်ဘၢးပူၤအခါ နကဘၣ် ကတိၤတၢ်သိၣ်ထဲသိးသိးဇီး နကတိၤတၢ်လၢတီၤဒၢးပူၤ န့ၣ်လီၤ.)
- တၢ်ကမ့ၢ်ခဲလၢာ် တၢ်ကဘၣ်တ့ၢ်န့ၣ်လီၤအီၤလၢ တၢ်ကမ့ၢ်အဒၢပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်တၢ်,အီ တၢ် လၢသိလ့ၣ်ဘၢးပူၤ တဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်မၤဟးဂီၤ ကိၣ်အသိလ့ၣ်ဘၢး တမံၤမံၤန့ၣ်, နကဘၣ်က့ၤ အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကွံာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢသိလ့ၣ်အပူၤ တဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဘၣ် ဖွံးလီၤ ဇံးဖး ကိးဘျီဒဲး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်ကမၣ်အခံတဖၣ်
 တၢ်မၤကမၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တြီတၢ်ဃၣ်တၢ်တစိၤတလီၢ်
 မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးကွံာ် တၢ်ဖိးကိၣ်အသိလ့ၣ်ဘၢးသ့ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် ဃုာ်ဇီး တၢ်လၢအပိာ်ထွဲ
 ထီၣ် တၢ်ကမၣ်အခံ လၢကိၣ်ပူၤတဖၣ် စ့ၢ်ကိး သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

လုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအတဂ့ၤ ဇီး,မ့တမ့ၢ် တၢ်တမၤထွဲ သိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဒုးအိၣ် ထီၣ် တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်ကမၣ်အခံတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်ကမၣ်အခံတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤလီၤတၢ်အီၤ ဖဲသိးပုၤကမၤထွဲဝဲ တခါဘၣ်တခါ ဖဲအဖျါလၢလၢာ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

ကိုသိလှုပ်တံလဲတံကွေး - လုလင်သက်ပဝး လာအတကြားတဘဉ် ဇီး တံလဲအပိတ်ထွဲထီဉ်အခံတဖဉ်

	တံမကမဉ် ၁ဘျီ	တံမကမဉ် ၂ဘျီ	တံမကမဉ် ၃ဘျီ	တံမကမဉ် ၄ဘျီ	တံမကမဉ် ၅ဘျီ
<p>တံမကမဉ် ပတီဉ် ၁</p> <ul style="list-style-type: none"> ဆာထာဉ်,ဟး ဖဲသိ လှုပ်လဲတံ အဆာကတီဉ် ကွံဉ်တံဖိတံလံ သိဉ်သဲဒိဉ်,သိဉ်ကထုဉ်ဘးလိ မလီတပိုဉ်တံ အိတံ,အိတံ 	<p>တံဟ့ဉ်ပလီဉ်-ပုဉ်နီ သိလှုပ် ကတဲတံဒီး ပုဉ်ကွိဖိ</p>	<p>တံဟ့ဉ်ပလီဉ်- ပုဉ်နီ သိလှုပ်,ဝံစိဉ်တီဆုာ အပုဉ်နဲဉ်တံ,ဒီး ကွိခိဉ် ကဒုးသ့ဉ်ညါမိဉ်ပာ်</p>	<p>တံသိဉ်ကွေးသိကွေး လာအဖိးသဲစး ကဘဉ်တံကွေးနီဉ်ကွေး ယါ,ကွေးလီဉ်အီဉ်ဆူ DDNအပုဉ် န့ဉ်လီဉ်.</p> <p>ဝံစိဉ်တီဆုာအပုဉ်နဲဉ် တံ မ့တမ့ဉ် ကွိခိဉ် ကဒုးသ့ဉ်ညါမိဉ်ပာ်</p>	<p>တံဒုးအိဉ်ယံဉ်ထီဉ် တံ မ့တမ့ဉ် ကွိကဟ့ဉ်အီဉ်တံကမဉ် လာအဂါတခါခါ</p> <p>ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တံ ကကိးအိဉ်ဖိုဉ်မိဉ်ပာ်</p> <p>တံမကမဉ်သိဉ် လှုပ်ဘး အတံ သိဉ်တံသိကဘဉ် တံ ကွေးနီဉ်ကွေး ယါအီဉ် ဝံ တံကကိးဆဲးကျိးမိဉ်ပာ်</p>	<p>ကဲထီဉ်တံမကမဉ်တံ အပတီဉ် ၂</p>
<p>တံမကမဉ် ပတီဉ် ၂</p> <ul style="list-style-type: none"> တံကတီဉ်လာအတကြားတဘဉ် တံနဲဉ်စုနဲဉ်ခိဉ်လာအတကဆို တံတယုးယိဉ်ပးကဲ ပုဉ်နီသိလှုပ်ဖိဒီးပုဉ်ဂုဉ် ပုဉ်ဂါ ကိးမံပိဉ်သ့ဉ်ပုဉ်ဂါ မအုန့ပုဉ်ဂါ တံတီဉ်လီဉ်ကွဲလိဉ်သး တဂါဒီးတဂါ ကွေးဘဉ်အါလီဉ်ဆုဉ်နီဉ် မ့တမ့ဉ် သိလှုပ်ဘး ထူပဲဉ်တံ လိတံ,လိအိဉ်ပုဉ်ဂါ 	<p>တံဟ့ဉ်ပလီဉ်- ဘးအတံသိဉ်တံသိ</p> <p>တံတဟ့ဉ်ဒီးလါအီဉ် သိလှုပ်ဘး တနံ</p> <p>ဝံစိဉ်တီဆုာပုဉ်နဲဉ်တံ ဒီး ကွိခိဉ် ကကိးဆဲး ကျိး မိဉ်ပာ်</p>	<p>ဘးအတံသိဉ်တံသိ</p> <p>ဝံစိဉ်တီဆုာအပုဉ်နဲဉ် တံဒီး ကွိခိဉ် ကကိး ဆဲးကျိးမိဉ်ပာ်</p> <p>ပုဉ်ကွိဖိ ကဘဉ်ထံဉ် လိဉ်အသးဒီးကွိခိဉ်</p> <p>တံတဒုးဒီးလါအီဉ် သိဘုဉ်ဘး ၂နံ</p>	<p>ဘးအတံသိဉ်တံသိ</p> <p>ဝံစိဉ်တီဆုာအပုဉ်နဲဉ် တံဒီး ကွိခိဉ် ကကိး ဆဲးကျိး မိဉ်ပာ်</p> <p>ပုဉ်ကွိဖိ ကဘဉ်ထံဉ် လိဉ်အသးဒီး ကွိခိဉ်</p> <p>တံတဒုးဒီးလါအီဉ် သိလှုပ်ဘး ၃နံ</p>	<p>ကဲထီဉ်တံမကမဉ်တံ ပတီဉ် ၃</p>	

<p><u>တၢ်မၤကမၤပတီၢ် ၃</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • အုၣ်လိာ်သး, မၤဒၢနီၣ်လိာ်သး • မၤဟးဂီၤတၢ် • ကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖးလၢတၢ်ပူၤတၢ်ဖျးအဂီၢ်... တၢ်ကတီၤ, တၢ်ကွဲး, မ့တမ့ၢ် နီၣ်ခိၣ်နီၣ်ခိၣ် • ဟ့ၣ်တၢ် • ကတီၤဆါသ့ၣ်ဆါသးတၢ် • ဂၢၢ်ဂၢၢ်စၢၢ်စၢၢ် ဆူ ပှၤခဲခိၣ်ကဲန့ၢ် 	<p>ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပှၤန့ၣ်တၢ် ဒီး ကွဲၣ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိး မိာ်ပာ်</p> <p>ပှၤကွဲၣ်ခိၣ် ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီး ကွဲၣ်ခိၣ်</p> <p>*ပှၤကွဲၣ်ခိၣ် ကဘၣ်အိၣ်ယံာ်ထီၣ်လၢကွဲၣ်ခိၣ် ၁နံၤ ကွဲၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဆါတဲာ်ဝဲ</p> <p>တၢ်တဖးဒီးလၢအိၣ် ကွဲၣ်ခိၣ်သိလ့ၣ်ဘၢ ၅သီ</p>	<p>ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပှၤန့ၣ်တၢ် ဒီး ကွဲၣ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိးမိာ်ပာ်</p> <p>ပှၤကွဲၣ်ခိၣ် ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီး ကွဲၣ်ခိၣ်</p> <p>*တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ်ခိၣ်အချၢ, တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ်ခိၣ်ပှၤ လၢ ၂-၄ သီအတီၢ်ပှၤ တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ်ခိၣ်ပှၤကဘၣ်တၢ်မၤအိၣ် ကွဲၣ်ခိၣ် မ့ၢ်မၤတၢ်ဆါတဲာ်ဝဲ</p> <p>တၢ်တဖးဒီးအိၣ် သိလ့ၣ်ဘၢ: လၢ ၇-၁၀ သီအတီၢ်ပှၤ-ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပှၤန့ၣ်တၢ် မ့ၢ်ဆါတဲာ်ဝဲ</p> <p>မ့ၢ်မၤဟးဂီၤသိလ့ၣ်ဘၢ: ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ တၢ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤအပှၤ</p>	<p>ကဲထီၣ် တၢ်မၤကမၤပတီၢ် ၄</p>		
<p><u>တၢ်မၤကမၤပတီၢ် ၄</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • သံး, ညါသ့, မိာ်, အဂၤ • တၢ်စုကဝဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်လိာ်သး 	<p>ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပှၤန့ၣ်တၢ် ဒီး ကွဲၣ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိး မိာ်ပာ်</p> <p>ကွဲၣ်ခိၣ်ကထံၣ်လိာ်သး ဒီးကွဲၣ်ခိၣ်</p> <p>*တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ်ခိၣ်အချၢ, တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ်ခိၣ်ပှၤ လၢ ၃+သီ အတီၢ်ပှၤ-ကဘၣ်တၢ်မၤအိၣ် ကွဲၣ်ခိၣ် မ့ၢ်မၤတၢ်ဆါတဲာ်ဝဲ</p> <p>တၢ်တဖးဒီးလၢအိၣ် သိလ့ၣ်ဘၢ: ၅-၁၅သီ ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပှၤန့ၣ်တၢ် မ့ၢ်ဆါတဲာ်ဝဲ</p> <p>ကွဲၣ်ခိၣ်အပၤကီၢ် ကဘၣ်တၢ်တဖးသ့ၣ်ညါအိၣ်</p>				

<p>တၢ်မၤကမၤ ပတီၢ် ၅</p> <ul style="list-style-type: none"> • စုကဝဲၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံး လီၤသး • သူလၢၢ်မ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်ခွဲး လၢသိလ့ၣ်ဘၢး အပူၤ 	<p>ကိုအပၤကီၢ်ကဘၣ် တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤ</p> <p>တၢ်တမၤအဒိးသိလ့ၣ် ဘၢး လၢဒိတနံၣ်ညါ အတီၢ်ပူၤ...လီၢ်ခံတနံၣ် ကဒိးသိလ့ၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ် အီၤလၢ ပှၤပၤဆှၢရဲၣ် ကျဲၤတၢ်</p> <p>*တၢ်တြီယုၣ်တၢ်လၢကို ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢ တၢ်အီၤလၢ ပှၤပၤဆှၢ ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်</p>				
---	--	--	--	--	--

***တၢ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ် တၢ်တြီယုၣ်လၢကိုချၢ(OSS), တၢ်တြီယုၣ်လၢကိုပူၤ(ISS)ခဲလၢ် ကအိၣ်လၢ ကိုခိၣ် အတၢ်ဆၢတၢ်အဖီခိၣ်လီၤ.**

ဇံးဖး- ZPass

ဇံးဖး ဘၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်အီၤ လၢပှၤကိုဖိကိးဂၤဒဲး စးထီၣ်တီၤဖိသၣ်တုၤယဲၢ်တီၤ လၢအဒိး ကိုအသိလ့ၣ်ဘၢး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ တၢ်ကွၢ်ကဟံးကွၢ်အီၤ သ့ဒၣ်ထဲလၢ မိၢ်ပၢ်မ့ၢ်ကွဲးစလီၤအမံၤလၢ တၢ်ထုးကွၢ်တၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်လၢတၢ်ဒိးကိုအသိလ့ၣ်ဘၢး ဒီး တၢ်တဟံးန့ၣ်ဝံစိၣ်တီၤဆှၢတၢ်အဂီၢ်အဝီတၢ်အၢၣ်လီၤ အလံာ်ပူၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိုဖိကိးဂၤဒဲး ကဘၣ်ခွဲးလီၤအဇံးဖး ကိးဘျီဒဲး ဖဲအဒိးထီၣ်သိလ့ၣ်ဘၢး ဒီးစံၣ်လီၤသိလ့ၣ်ဘၢး အခါ, အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ကလုာ် လၢတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်တမူမၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သိအဝဲအံၤ ကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံ နီလၣ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်မၤကမၤ ၁ဘျီ = တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်
- တၢ်မၤကမၤ ၂ဘျီ = တဒိးဘၣ်လၢၤ သိလ့ၣ်ဘၢး ၁နံၤ
- တၢ်မၤကမၤ ၃ဘျီ = တဒိးဘၣ်လၢၤ သိလ့ၣ်ဘၢး ၂နံၤ
- တၢ်မၤကမၤ ၄ဘျီ = တဒိးဘၣ်လၢၤ သိလ့ၣ်ဘၢး ၃နံၤ
- တၢ်မၤကမၤ ၅ဘျီ = တဒိးဘၣ်လၢၤ သိလ့ၣ်ဘၢး ၄နံၤ
- အဂ့ၢ်အဂၤ....

ဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤကိုဖိအဇံးဖးအံၤ ပှၤကိုဖိကဘၣ် ဟံးန့ၣ်မူဒါ န့ၣ်လီၤ. ပှၤကိုဖိမ့ၢ်လီၢ်ဘၣ် ဇံးဖးအသိန့ၣ် အဝဲကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ကိုအဝဲဒီး ဒီး ပှၤနီၤသိလ့ၣ်ဘၢး တဘျီပီ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကတလဲ ဇံးဖးအသိတဘျီအဂီၢ် အပူၤမ့ၢ်ဝဲ ၅ဒိးလၢၢ် န့ၣ်လီၤ.

Student conduct on School Buses

(Regulations)

Misconduct on the buses will not be tolerated and will result in forfeiture of the privileges of riding.

Students are expected to discipline themselves and comply with the instructions of the bus driver. The driver will be in full charge of the bus and the passengers. There must be no disturbances of any kind that might distract the driver and imperil the safety of the passengers.

When a child is riding, boarding, or leaving the bus, the bus driver has supervisory control over the student.

In view of the fact that a bus is an extension of the classroom, students are required to conduct themselves on the bus in a manner consistent with established standards for classroom behavior.

Children who do not follow the Rules of Conduct or direction of the bus driver or other supervisory personnel on the school bus may have their riding privileges suspended. In such cases, the parents of the children involved become responsible for seeing that their children get to and from school safely.

Students will observe the following rules while riding school buses.

BUS RIDING RULES

- **The Bus Driver can and will assign seats at ANY time.**
- **Always follow the instructions of the Bus Driver and be respectful.**
- **Alcohol, tobacco products, vape devices, or weapons are NOT ALLOWED.**
- **You must stay on your seat in your seat. Standing will not be tolerated. All body parts & objects must stay inside the bus.**
- **Hands to yourself at all times. Always be respectful to others & their space.**

- **Fighting, punching, kicking, pushing, tripping, spitting WILL NOT BE TOLERATED!**
- **English will be spoken while on the bus, just as in the classroom.**
- **Screaming and yelling are not allowed. (You MUST use your classroom voice while on the bus.)**
- **All garbage must go into the trash buckets. Eating and drinking are not allowed.**
- **Any damage/vandalism to the bus will be paid for by YOU.**
- **Throwing objects is NOT allowed.**
- **ZPass must be scanned every time.**

CONSEQUENCES

**ANY VIOLATION OF THE RULES CAN RESULT IN
SUSPENSION OR REVOCATION OF BUS RIDING
PRIVILEGES AS WELL AS IN-SCHOOL CONSEQUENCES.**

Misconduct and/or not abiding by the bus rules will result in consequences. Those consequences will be enforced by the following progressive conduct classifications.

School Transportation – Inappropriate Bus Behavior and Consequences

	1 st Offense	2 nd Offense	3 rd Offense	4 th Offense	5 th Offense
<p><u>Class 1-Conduct</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Standing/walking while bus is moving ● Throwing items ● Loud/boisterous behavior ● Littering ● Eating and/or drinking . 	Warning- driver talks with student	Warning- driver, transportation director, and/or school principal notify parent	Official conduct is written for student and is recorded accordingly on DDN. Parents are notified by transportation director and/or principal.	Detention or other school consequence given Parent meeting may be required (A bus conduct will be recorded and parent contact will be made.)	Becomes a Class 2 Conduct
<p><u>Class 2- Conduct</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Inappropriate language ● Obscene gesture . ● Disrespectful actions toward driver or other personnel . ● Name calling . ● Harassment of others . ● Horseplay . ● Writing on seats or other parts of the bus . ● Spitting . ● Lying/cheating 	Warning- Bus conduct Loss of bus privileges for 1 day Parent contacted by school official (Transportation director/building principal)	Bus conduct Parent contacted by school official (Transportation director/building principal)- Student visits with building principal 2 day suspension of bus privileges	Bus conduct Parent contacted by school official (Transportation director/building principal)- Student visits with building principal 3 day suspension of bus privileges	Becomes a Class 3 Conduct	

<p><u>Class 3- Conduct</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fighting/physical aggression • Vandalism • Threat to safety: verbal, written, or physical • Theft • Abusive language • Gross insubordination 	<p>Parent contacted by school official (Transportation director/building principal)-</p> <p>Student visits with building principal</p> <p>*Suspension at school 1 day - as determined by building administration</p> <p>5 day suspension of bus privileges</p>	<p>Parent contacted by school official (Transportation director/building principal)-</p> <p>Student visits with building principal</p> <p>*OSS/ISS for 2-3 days Suspension at school - as determined by building administration</p> <p>7-10 day suspension of bus privileges.- as determined by transportation administration.</p> <p>Damage to bus will be paid for.</p>	<p>Becomes a Class 4 Conduct</p>		
<p><u>Class 4- Conduct</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alcohol, Tobacco, Vape devices, etc. • Weapon with no intent 	<p>Parent contacted by school official (Transportation director/building principal)-</p> <p>Student visits with building principal</p> <p>*OSS/ISS 3+ days -as determined by building principal</p> <p>5-15 day suspension of bus privileges – as determined by transportation administration.</p> <p>SRO will be notified</p>	<p>Becomes a Class 5 Conduct</p>			
<p><u>Class 5 – Conduct</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Weapon w/ intent • Use of lighter or matches on the bus 	<p>SRO will be notified.</p> <p>Bus privileges suspended for the remainder of the school year (following year privileges will be determined by administration)</p> <p>*School suspension as determined by administration</p>				

***All OSS/ISS consequences will be at the Principal's discretion.**

ZPass

The ZPass is **required** for every student kindergarten through fifth grade that utilizes the school bus for transportation. The only exception to this is if the parent(s) has signed a Waiver of Liability and Hold Harmless Transportation Agreement.

It is **mandatory** for every student to scan their ZPass **every time that they get on and off of all buses**. Failure to comply with this rule will result in the following consequences:

1st conduct = warning

2nd conduct = 1 day suspended from the bus

3rd conduct = 2 days suspended from the bus

4th conduct = 3 days suspended from the bus

5th conduct = 4 days suspended from the bus

Etc.

Keeping track of the issued ZPass is the responsibility of the student. Any student needing a replacement ZPass should **immediately** notify their bus driver and the school office. The cost for a replacement ZPass is \$5.